

Vlaams
Parlement

vergadering **C87**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

van 10 januari 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO) – 557 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de rellen op het Muntplein en de schade aan Muntpunt – 590 (2017-2018)	9
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het bereik van BRUZZ en de rol die het medium kan spelen bij de integratie van anderstalige nieuwkomers – 712 (2017-2018)	14
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de stijgende onveiligheidsgevoelens die mensen in Brussel ervaren – 713 (2017-2018)	19

**VRAAG OM UITLEG van Joris Poschet aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO)
– 557 (2017-2018)**

Voorzitter: mevrouw Katia Segers

De voorzitter: Goeiemorgen, beste collega's. Vooreerst aan wie ik dat nog niet heb gewenst mijn allerbeste wensen voor geluk, gezondheid en succes in het nieuwe jaar.

De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Voorzitter, ook van mijn kant mijn allerbeste wensen en een goede gezondheid voor 2018. Niet te veel succes bij de verkiezingen, maar toch veel plezier bij de verkiezingen.

Minister, dit betreft een opvolgingsvraag bij mijn schriftelijke vraag over de doelstelling om het wetenschappelijke onderdeel van het Brusselbeleid verder uit te bouwen. De voorbije jaren werden door BRIO een aantal belangrijke onderzoeken verricht. U schoof in uw beleidsnota de volgende ambitie naar voren: "Om het wetenschappelijke luik van het Brusselbeleid – waarvoor BRIO een aantal beleidsopdrachten uitvoert – verder uit te bouwen, zal samen met de administratie EWI de mogelijkheid onderzocht worden om een interuniversitair steunpunt of strategisch onderzoeksplatform op te richten met een beleidsvoorbereidende taak. Dit is om als Vlaamse overheid goed gedocumenteerd en beslagen op het Brussels terrein te komen."

Er zijn drie belangrijke doelstellingen voor dat wetenschappelijke luik van het Brusselbeleid: documentatie, beleidsondersteunend onderzoek en maatschappelijke kennisoverdracht. Om te bekijken hoe men die drie doelstellingen optimaal kan realiseren in een veranderd academisch landschap, zouden alle actoren naast elkaar worden gelegd.

Ik heb daarover een aantal vragen. Minister, het werk zat twee jaar geleden in een voorbereidingsfase en werd ook gedeeltelijk gekoppeld aan de onderhandelingen in het kader van de nieuwe vijfjaarlijkse beheersovereenkomst met BRIO. Kunt u een stand van zaken geven? Kunt u zeggen welke rol en opdrachten BRIO verder zal vervullen voor het wetenschappelijke luik van het Brusselbeleid en welke andere partners daar een rol in spelen? Werken de Brussels Academy en het Brussels Studies Institute (BSI) mee aan het project? Werkt BRIO voor het verzamelen van cijfermateriaal samen met het Agentschap Binnenlands Bestuur en de Studiedienst van de Vlaamse Regering? Zo ja, hoe verloopt die samenwerking? Hoever staat de uitwerking van uw idee van een open stadsuniversiteit?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Voorzitter, beste leden, ook aan u allen een gelukkig nieuwjaar, waarbij u zelf invult wat geluk voor u moge zijn.

Mijnheer Poschet, uw eerste vraag betrof vooral de stand van zaken met betrekking tot de uitwerking van de beheersovereenkomst van BRIO. Zoals aangegeven in mijn antwoord op uw schriftelijke vraag van 14 juli 2015 werd de piste van een steunpunt toen niet onderzocht. De financiële middelen waren niet voorhanden, en dat is op zich niet veranderd. De piste van het oprichten van een steunpunt is dus bevroren en op dit ogenblik eigenlijk ook verlaten. Dat past bovendien in de beleidslijn van de Vlaamse Regering om geen bijkomende steunpunten meer op te richten.

Dit antwoord vermeldde echter ook dat BRIO in 2015 een strategisch meerjarenplan 2016-2020 indiende. Dat zou dan dienen als basis voor de onderhandelingen over de nieuwe beheersovereenkomst voor 2016-2020. Dit meerjarenplan was meteen het eerste van de hand van de nieuwe directeur van BRIO, de heer Dimokritos Kavadias. Het toonde zich van meet af aan ambitieus voor de toekomstige rol van BRIO in het Brusselse academische landschap. Het plan omljnde de specifieke rol en opdrachten van BRIO scherper, deels ook om het onderscheid te maken met andere actoren. Uiteraard staat dat samenwerking niet in de weg. Ik kom daar straks, bij uw tweede vraag op terug.

De werking van BRIO zou heel kort samengevat specifiek focussen op maatschappijgericht en beleidsrelevant onderzoek en ook op wetenschapsvalorisatie en kennisdeling, zowel over Brussel als over de Vlaamse Rand. Het ingediende meerjarenplan en de bijbehorende gesprekken met BRIO overtuigden me dan ook om het vertrouwen in BRIO als structurele partner voor de wetenschappelijke onderbouw van het Brusselbeleid voor de periode tot 2020 te vernieuwen. Dat werd trouwens ook al vermeld, dat weet u, in de beleidsbrief Brussel voor 2016.

Dan was er uw vraag naar bredere partnerschappen, andere partners. Voor het wetenschappelijke luik van het Brusselbeleid stelt BRIO een onderzoeksagenda op. Die wordt dan opgehangen aan een inhoudelijk beleidsrelevant thema, dat BRIO in overleg met mezelf kiest. Vanaf 2018 zal BRIO dat thema telkens gedurende twee jaar integreren in verschillende activiteiten van zijn werking. Dat gaat dan van beleidsvoorbereidend onderzoek in de vorm van kleinere projecten, bijvoorbeeld de uitwerking van een jaarthema, tot onderzoeksprojecten. Die projecten dient BRIO bij diverse overheden en fondsen in voor fundamenteel, langlopend onderzoek met beleidsrelevantie. BRIO voert onderzoeken waar mogelijk uit in samenwerking met andere partners, zowel andere onderzoeksgroepen als middenveldorganisaties. Een voorbeeld daarvan is Bruxodus, een sociodemografisch behoefteonderzoek naar de leefbaarheid van Brussel als woonstad. Dat is een project van Innoviris, het Brussels Instituut voor onderzoek en innovatie, dat BRIO uitvoert in samenwerking met de VUB-onderzoeksgroepen Interface Demography en TOR (Tempus Omnia Revelat). Dat zijn onderzoeksgroepen binnen de faculteit economie en sociale wetenschappen.

Een ander voorbeeld is DeBeST (Democratic Empowerment of Brussels Education, Students and Teachers), een nieuw onderzoeksprogramma inzake radicaliseringsprocessen bij Brusselse jongeren en de mogelijke rol van de scholen hierin. Het programma DeBeST past in het Interdisciplinary Research Programme (IRP) en is een samenwerking van BRIO met de VUB-onderzoeksgroepen TOR en BILD (Brussels Research Centre on Innovation in Learning and Diversity), het Interfacultair Departement LerarenOpleiding (IDLO) van de VUB en Urban Coaching & Education van de Erasmushogeschool Brussel.

De prioritaire onderzoeksassen waar BRIO rond werkt, zijn taalpolitiek en integratie, samenleven in diversiteit en onderwijs in een meertalige grootstedelijke omgeving en, ten slotte, politiek en bestuur. Voor 2018 en 2019 zullen de financiële aspecten van het Brussel- en het Randbeleid het prioritaire thema vormen.

U wou ook weten hoe het zit met de samenwerking tussen BRIO, Brussels Academy en het BSI. Het BSI is een contact- en coördinatieplatform dat door drie Brusselse universiteiten – ULB, VUB en FUSL, dat sinds 2013 is omgedoopt tot Université Saint-Louis – werd opgericht. Het doel is het faciliteren van wetenschappelijke samenwerking over de taalgrenzen heen. BRIO heeft diverse linken met het BSI. Zo maakt Rudi Janssens van BRIO sinds de oprichting deel uit van de raad van bestuur van het BSI als een van de vertegenwoordigers van de VUB. Hij bepaalt zo mee het beleid van het BSI.

BRIO werkt ook op projectbasis samen met het BSI voor wetenschappelijk onderzoek. Dit gebeurt op twee manieren. Wanneer beleidsinstanties het BSI vragen om een onderzoek te faciliteren, gaat het BSI op zoek naar partners uit beide taalgemeenschappen, die het project vervolgens samen realiseren.

Dit is bijvoorbeeld recentelijk gebeurd rond de materie van de kinderbijslag na de zesde staatshervorming – een onderwerp waarover we het hier al hebben gehad, trouwens ook over het onderzoek dat ik nu aanstip –, het onderzoek ook naar capaciteit in het Brussels Nederlandstalig en Franstalig secundair onderwijs – ander onderwerp –, en het in kaart brengen van de aanmeldings- en inschrijvingsprocedures Nederlandstalig en Franstalig, waar BRIO via het BSI als een van de partners fungeerde.

Een tweede manier van samenwerking is dat men voor een onderzoeksproject of ander samenwerkingsinitiatief, een studiedag of een publicatie, langs het BSI op zoek gaat naar partners uit de andere taalgemeenschap. Op deze manier is bijvoorbeeld in 2015 het BISA-project (Brussels Instituut voor Statistiek en Analyse) over de nood aan leerkrachten gerealiseerd, of heeft BRIO recentelijk voor het Burgerkabinet contact opgenomen met het BSI om een Franstalige partner te zoeken die het Franstalige luik van het Burgerkabinet mee begeleidde.

Ten slotte, maar niet onbelangrijk, biedt BRIO ook operationele ondersteuning aan het BSI met de BRIO-Search, dat is de databank voor publicaties over Brussel en de Rand. Deze databank werd als het ware geïntegreerd in de website van het BSI als zoekmachine voor de wetenschappelijke informatie over Brussel. Ook de BSI-bibliografie van het wie-is-wie-instrument komt tot stand op basis van de BRIO-Search. Het is dus BRIO dat deze informatie voedt, die ook via de BSI-website te raadplegen is. Hier is toch wel sprake van een heel nauwe samenwerking.

Zoals daarnet al gezegd, heeft BRIO ook een opdracht inzake wetenschapsvalorisatie en kennisdeling. Daarbij staan het selecteren, verzamelen en toegankelijk maken van wetenschappelijke en beleidsrelevante informatie over Brussel en de Rand centraal. Ook werkt BRIO aan de bevordering van samenwerking en uitwisseling van kennis. Het is binnen dat kader dat BRIO ook samenwerkt met de Brussels Academy, een initiatief van het BSI. Brussels Academy wil wetenschappelijke kennis over Brussel in de civiele maatschappij verspreiden via lessen, lezingen enzovoort. Het gaat hier om wetenschapsvulgarisatie. BRIO verzorgt op geregelde basis de inhoud van Brussels Academy-lezingen. In het kader van Brussels Academy geven zowel Dimokritos Kavadias als Rudi Janssens en anderen geregeld voor een breder publiek lezingen over de thema's waarover ze expertise bezitten. Ik kom in mijn antwoord op uw laatste vraag nog even terug op Brussels Academy.

Uw voorlaatste vraag gaat over de samenwerking met de Studiedienst van de Vlaamse Regering. Hier zou ik willen onderstrepen dat het team Coördinatie Brussel tot het Agentschap Binnenlands Bestuur behoort. In die zin is er uiteraard intrinsieke samenwerking met het Agentschap Binnenlands Bestuur. BRIO overlegt regelmatig met de administratie om onderzoeksprioriteiten vast te leggen en op te volgen. Ook het team Coördinatie Vlaamse Rand, dat ook subsidies verleent aan BRIO, behoort tot het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Er is voorlopig geen structurele samenwerking met de Studiedienst van de Vlaamse Regering. Met het aantrekken van een nieuwe hoofdstatisticus wordt de Studiedienst hervormd en omgedoopt tot Statistiek Vlaanderen. Statistiek Vlaanderen wordt het nieuwe netwerk voor openbare statistiek in Vlaanderen. Door een gecoördineerde aanpak wil het netwerk een aanspreekpunt zijn voor iedereen die kwaliteitsvolle, onafhankelijke en relevante statistieken en data over Vlaanderen wil vinden.

Op 13 december werden die plannen door de minister-president en de nieuwe hoofdstatisticus bekendgemaakt. Momenteel worden voor de inzameling van cijfermateriaal zoveel mogelijk dezelfde data gebruikt voor de 19 Brusselse gemeenten, als voor de gemeenten van de Vlaamse Rand. Vandaar dat BRIO de meeste gegevens haalt uit de statistieken die de federale of de Brusselse overheid ter beschikking stellen. In dat verband is er een goede of toch verbeterde coördinatie.

Er zijn op dit ogenblik wel andere ad-hocsamenwerkingen. Recentelijk heeft bijvoorbeeld de Studiedienst van de Vlaamse Regering meegewerkt aan de vierde Brusselse Taalbarometer. Daarbij werden de mondelinge interviews die momenteel worden afgenomen in het kader van de gegevensverzameling voor de vierde Brusselse Taalbarometer, gecombineerd met een drop-offvragenlijst over leefbaarheid in Brussel. Deze bevraging werd opgesteld door de Studiedienst van de Vlaamse Regering, in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Maar zoals aangehaald zullen met de nieuwe plannen voor de Studiedienst ook de samenwerkingen onder de loep worden genomen, en wat mij betreft inderdaad versterkt.

Hoever staat het met de open stadsuniversiteit? Het principe van een open stadsuniversiteit wordt op het terrein eigenlijk ingevuld door de Brussels Academy, actief sinds 2013. Brussels Academy is eigenlijk een vormings- en netwerkproject binnen het Brussels Studies Institute, dat letterlijk als doel heeft een stadsuniversiteit uit te bouwen om samen stad te maken. Concreet deelt ze academische kennis met de civiele maatschappij, burgers en organisaties, met als verbindend element interesse voor en bezorgdheid over de toekomst van de stad. Brussels Academy wil de aanwezige kennis over de hoofdstad bundelen, maar ze ook delen met het brede publiek.

De activiteiten van de Brussels Academy richten zich tot iedereen die meer wil weten en leren over Brussel en de stedelijke samenleving. Het gaat zowel om Brusselaars zelf als om alle andere gebruikers van de stad. Er worden verschillende soorten activiteiten georganiseerd: cursussen, seminars, wandellessen, masterclasses, conferenties, tot vormingen op maat. Sinds 2014 verleen ik impulsmiddelen aan Brussels Academy en ook in 2018 zal ik dit initiatief verder ondersteunen.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Minister, dank u wel voor uw zeer uitgebreide antwoord. We zijn het er allemaal over eens dat degelijk onderbouwd en diepgaand wetenschappelijk onderzoek van cruciaal belang is voor een goed en krachtig Brusselbeleid. Als ik het goed heb begrepen, hebt u gezegd dat de piste voor de eventuele oprichting van een steunpunt definitief is verlaten. Zelfs al zou er opeens een zak geld uit de hemel vallen – wat we u allemaal toewensen –, is dit door een politieke keuze stopgezet.

Ik heb nog een vraag over DeBeST. Het is de eerste keer dat ik daarover hoor. Dat vind ik bijzonder, want ik zit ook in de commissie voor de Bestrijding van Gewelddadige Radicalisering en probeer daar de werkzaamheden op te volgen, en ik heb daar nog nooit over gehoord. Het staat ook niet in de voortgangsrapportage als instrument tegen radicalisering. Ik vraag me dan ook af in welke mate de Vlaamse Gemeenschap hierbij is betrokken en daarvan de kennisvruchten kan plukken, en of de minister van Onderwijs hiervan op de hoogte en bij betrokken is.

Het is natuurlijk wel goed dat BRIO de vleugels uitslaat en partnerships aangaat met andere instellingen, bijvoorbeeld Innoviris. Dat mag heel voluntaristisch ingevuld worden. Er mag ook worden gekeken naar diensten als perspective.brussels. Daar zitten nog schatten aan informatie.

Mijn laatste vraag gaat over de samenwerking met Statistiek Vlaanderen. Als dat wordt omgevormd naar een soort netwerkstructuur waarbij meer wordt uitgekeken naar partnerschappen, lijkt het mij logisch dat ook hier volop wordt ingezet op een samenwerking met onderzoeksinstellingen zoals BRIO. Ik heb daar al meerdere keren een vraag over gesteld. Het is volgens mij heel belangrijk dat er zoveel mogelijk wordt gewerkt met dezelfde cijfers en gegevens, om statistisch zo dicht mogelijk de voorhanden zijnde gegevens te benaderen, zowel binnen de negentien gemeenten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest als in het driehonderdtal gemeenten in het Vlaamse Gewest. Dat moet absoluut verder worden opgevolgd. Kennis delen kan in dit geval echt een meerwaarde zijn.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Het is positief dat BRIO met de nieuwe beheers-overeenkomst nog duidelijker zijn takenpakket heeft omschreven. De door-gedreven werking rond die thema's, die twee in plaats van één jaar zullen lopen, is natuurlijk positief. Om een degelijk Brusselbeleid te voeren is betrouwbaar en breed onderzoek hoogstnodig. Daarom zou het nuttig zijn om het VRIND-onderzoek ook in Brussel gegevens te laten verzamelen. Er moet op zijn minst een betere doorstroming zijn van de bestaande cijfers. Ongeveer iedereen in deze commissie heeft dat al eens gezegd. Het is spijtig dat het nu niet gebeurt voor de diverse gemeenschapsmateries waarvoor Vlaanderen in Brussel bevoegd is.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, dank u voor uw zeer uitvoerige en bijzonder interessante antwoord. Iedereen erkent wel de meerwaarde van BRIO als documentatie-, informatie- en onderzoekscentrum. We hebben de heer Janssens hier al verschillende malen gehoord. Iedereen erkent dat onder andere zijn Taalbarometer gebaseerd is op grondig studiewerk en heel wat informatie verzamelt.

De vraag van de heer Poschet en uw antwoord verwijzen niet alleen naar het werk van BRIO maar ook naar de verschillende andere actoren die actief zijn op hetzelfde domein: de verzameling van informatie. We gaan er allemaal van uit dat meten weten is en dat dat belangrijk is voor het voeren van een goed Brusselbeleid. We stellen echter vast dat de bomen niet altijd door het bos worden gezien. U had het al over het BSI, dat een samenwerking is tussen verschillende universiteiten. BRIO is daarin vertegenwoordigd. De heer Janssens is zelf lid van de raad van bestuur. Er is ook Brussels Academy. Er is al verwezen naar de Studiedienst van de Vlaamse Regering, nu omgedoopt tot Statistiek Vlaanderen. Maar er is ook – en u weet dat, minister – de Meet-en-Weetcel van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC). Er is het Brussels Center for European Studies. Er is het onderzoeksplatform MIRO. In onze stad doen heel wat informatie- en documentatiecentra aan onderzoek. Er zijn soms samenwerkingen. Maar ik vraag mij af of dit niet beter kan worden gecoördineerd, zodat de informatievergaring kan leiden tot een beter beleid in Brussel.

U zei dat BRIO soms thema's voorstelt. In overleg met u wordt dan een thema gekozen. We weten dat in Brussel heel wat thema's het onderzoeken waard zijn. We kennen de hele problematiek van de stadsvlucht. Dat is in deze commissie al heel uitvoerig besproken. De laatste weken en maanden stellen we ook vast dat er een samenlevingsprobleem is. We hebben de voorbije weken die rellen gezien. Er is onderzoek naar het onveiligheidsprobleem. Er is de rol van migratie naar onze stad. We hebben het altijd over de enorme demografische groei in Brussel. Maar tegelijkertijd blijven er die verhuisbewegingen, de stadsvlucht en de druk op de Rand. Zijn dat ook thema's die kunnen worden besproken in BRIO of in een van de andere onderzoeksinstellingen? Minister, op welke manier ziet u daar een samenwerking mogelijk? Hoe kan er een betere coördinatie gebeuren tussen al die onderzoekscentra in Brussel?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De politieke optie om een apart steunpunt te hebben of uit te bouwen, is verlaten. U weet natuurlijk dat niets definitief is in de politiek, maar op dit ogenblik is het niet aan de orde. Om dan te zeggen – wat u niet hebt gedaan – dat er niets in de plaats is, is niet juist want anders had ik u geen uitgebreid antwoord kunnen geven over wat BRIO als de facto steunpunt doet en kan doen. In die zin zitten we zeker goed met een stevige opbouw van kennis over de voorbije decennia heen. Er zijn ook een aantal goede keuzes gemaakt voor de komende jaren om bepaalde zaken in de diepte te onderzoeken. Ik kan u nog eens de hoofdlijnen die bij BRIO de komende maanden op het programma staan, bezorgen.

In feite moet men BRIO vooral zien als iets dat een rol speelt tussen VRIND en BSI. Er zijn ook andere cellen en instituten, maar die hebben misschien iets andere invalshoeken. De voornaamste aanstuurders op het vlak van verzamelen en ontsluiten van materiaal zijn VRIND, BRIO en BSI. BRIO heeft een beetje dezelfde rol tussen VRIND en BSI als ik heb tussen de Vlaamse en de Brusselse Regering, maar dan op politiek en/of wetenschappelijk vlak. Ik vind ook dat ze die rol met brio vervullen, waarmee ik geen woordspelletjes ten aanzien van mezelf wil uitlokken. Zij doen ook de ontsluiting van de gegevens van de ene naar de andere, die op zichzelf anders ook wel een goed en nauw contact met elkaar zouden kunnen hebben maar wat misschien om bepaalde redenen niet altijd goed gebeurt. Ik vind dat ze die rol als ontsluiter, als tussenpersoon goed vervullen.

Mijnheer Bajart, we zullen er nog eens op aandringen dat er qua ontsluiting nog verdere inspanningen kunnen gebeuren. Dat lijkt me absoluut nuttig.

Dan was er de particuliere vraag van de heer Poschet over DeBeST die bij ons allemaal wat vragen opriep. We zullen nog navragen wat het statuut juist is van het programma en in hoeverre er met de relevante stakeholders wordt samengewerkt. Het zou nogal vreemd zijn – maar ik beschik momenteel niet over voldoende gegevens – mochten er nu al geen contacten zijn met mensen van Onderwijs in Vlaanderen. Ik zal wat achtergrond opvragen over de status, doelstellingen en samenwerkingsverbanden.

Ik ben het eens met de heer Vanlouwe over het belang van wetenschappelijk onderzoek. Het wetenschappelijk onderzoek zoals we het nu aanpakken en proberen te verspreiden, te ontsluiten en zelfs devulgariseren, is een noodzakelijke maar helaas niet voldoende voorwaarde voor een beter beleid. Wat bedoel ik daarmee? Het zou slecht zijn als we ons als beleidsmakers niet baseren op feiten en cijfers. Daarnaast is er natuurlijk de wil en de ideologie van de verschillende politieke verantwoordelijken om met deze of gene cijfers meer of minder aan de slag te gaan. Ik kan geen beter antwoord geven op die vraag.

Het feit dat BRIO in het bijzonder en de partnerschappen met bijvoorbeeld BSI en VRIND toch wel intensief zijn en het feit dat ze de laatste decennia nuttige en goede beleidsgegevens aanleveren, maakt dat het beleid er eigenlijk niet naast kan kijken en dat ze wel degelijk worden gebruikt.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Minister, ik dank u voor uw bijkomende antwoorden. Ik kijk uit naar de informatie die u zult bezorgen, zowel omtrent de grote krachtlijnen van BRIO als omtrent DeBeST. We zullen dit verder opvolgen in de commissie Deradicalisering, de commissie Onderwijs of hier.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de rellen op het Muntplein en de schade aan Muntpunt – 590 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Katia Segers

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, u zult zich herinneren dat we in de plenaire vergadering van woensdag 15 november uitvoerig hebben gedebatteerd over de rellen die zich de zaterdagavond voordien in het centrum van Brussel, de Anspachlaan, hadden voorgedaan. Ik zal niet zeggen dat ik getuige was, maar ik was in de buurt. Ik heb de spanning zien toenemen.

We hebben daar toen een interessant debat over gehouden, maar op hetzelfde ogenblik ontstonden opnieuw rellen aan het Muntplein waarbij schade is toegebracht aan gebouwen, ook van de Vlaamse overheid. Dat had toen te maken met een Frans Instagramfenomeen, Vargass92, die er zonder toelating van de politie een bijeenkomst heeft gehouden. Toen de politie de menigte erop wees dat er geen toelating was voor die bijeenkomst, werden zowel de politie als gebouwen door heel wat jongeren belaagd. We hebben allemaal de beelden gezien van jongeren die op het dak van enkele wagens sprongen. Er is een wagen volledig gevandaliseerd waarbij alle ruiten werden uitgeslagen.

Maar ook Muntpunt heeft in de klappen gedeeld. Uit het antwoord op een schriftelijke vraag die ik aan u heb gesteld, bleek dat Muntpunt ongeveer een uurtje is gesloten. Ook Le Grand Café is gesloten.

Dat was inderdaad een beperkt moment. Maar bij heel wat mensen in de buurt leefde er toch wel angst.

Het is tragisch om vast te stellen dat deze rellen geen eenmalig feit waren. Het weekend voordien en ook twee weken nadien vonden amokmakers het nodig om een aantal straten kort en klein te slaan. De materiële schade is niet min en de imagoschade evenmin, wat we jammer genoeg ook tijdens de voorbije kerstvakantie hebben gezien.

Ik wil hier absoluut niet negatief zijn, collega Bajart, maar dat is natuurlijk wel de realiteit hier in onze stad.

Minister, er werd schade toegebracht aan Muntpunt. Ik heb ter plaatse gezien dat er meerdere ruiten gesneuveld waren, tamelijk grote ruiten, die volgens mij uit gelaagd glas bestonden en niet zomaar met een kleine duw kunnen worden ingeslagen.

Wat is de kans dat die schade kan worden verhaald op de verschillende daders? Is er daarvoor eventueel een verzekering indien men de daders niet zou terugvinden? Ik heb de beelden gezien: die jongeren dragen een kap, proberen zich te verbergen. In de media las ik dat er hier en daar al wat jongeren zijn opgepakt.

Minister, kregen u of Muntpunt ook al wat informatie over het verloop van het onderzoek? Ik neem aan dat er een raadsman werd gecontacteerd. Heeft Muntpunt vzw, de Vlaamse Gemeenschap of eventueel de VGC zich burgerlijk partij gesteld bij een onderzoeksrechter of ten minste klacht ingediend bij politie of parket? Ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De rellen aan het Muntplein in Brussel, waarover u het hebt, troffen verschillende middenstanders. Maar Muntpunt werd ook in het bijzonder getroffen. Het gebouw en voornamelijk verschillende ramen werden beschadigd. Ik heb de dag van de rellen dan ook verklaard dat we dit vanuit de Vlaamse overheid niet zomaar kunnen laten 'passeren', zoals we dit in slecht Nederlands zeggen, en dat ik verdere maatregelen zou nemen.

De wetgeving voorziet in de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij het parket. Ik wens die mogelijkheid dan ook te gebruiken, zowel vanuit Muntpunt als vanuit de Vlaamse Gemeenschap.

Ik vind beide klachten die ik hieronder zal toelichten praktisch belangrijk en misschien ook wel symbolisch. Het moedwillig beschadigen van een openbare eigendom mogen we niet zomaar laten gebeuren.

Ten eerste is er de klacht tegen onbekenden of nader te identificeren personen vanuit Muntpunt. In het kader van de exploitatie en het beheer van het gebouwencomplex heeft Muntpunt een verzekeringscontract afgesloten. De verzekeringsmakelaar raamt de herstelkosten voor de glasschade op ongeveer 35.000 euro. Muntpunt is hiervoor verzekerd. Op de dag van de feiten heeft de organisatie dan ook dadelijk een proces-verbaal laten opstellen en haar verzekeringsmaatschappij op de hoogte gebracht. Dit is een noodzakelijke voorwaarde om de verzekeringsschade te kunnen regelen.

Ik kan niet vooruitlopen op de zaken, maar uit de besprekingen tussen de verzekeringsmaatschappij en Muntpunt blijkt dat de verzekering zal vergoeden. De stad Brussel zal ook tussenkomen voor de schade die eventueel niet kan worden vergoed via de verzekering. Het is alvast belangrijk te noteren dat Muntpunt geen financiële schade zal leiden. De nodige stappen zijn hiervoor gezet.

Intussen is het parket een onderzoek gestart naar de daders die de schade hebben aangericht. Ik begrijp dat dit onderzoek grondig wordt gevoerd. Ik ga ervan uit dat de verzekeringsmaatschappij ook klacht zal indienen tegen onbekenden met de bedoeling om in een later stadium de schade te verhalen op de schuldigen. Toch vind ik het ook symbolisch belangrijk dat er vanuit de Vlaamse Gemeenschap klacht wordt ingediend tegen onbekenden of nog te identificeren personen. Ik heb daarom met Muntpunt afgesproken dat ook zij bij het parket klacht indienen tegen onbekenden.

Dan is er de klacht vanuit de Vlaamse overheid, vanuit De Vlaamse Gemeenschap tegen Vargasss92. Muntpunt heeft als extern verzelfstandigd gezelschap een autonoom statuut. De Vlaamse Gemeenschap op zich is als oprichter van Muntpunt, als subsidiërende overheid en als erfpachter van het gebouw uiteraard ook betrokken partij. Zo verstrekt de Vlaamse overheid jaarlijks aanzienlijke financiële steun aan Muntpunt, onder meer voor de promotie van Brussel in de breedste zin van het woord. De resultaten bereikt door de verstrekte subsidies lijden door voornoemde feiten onmiskenbaar schade.

Naast de materiële schade is er ook sprake van niet-materiële schade. Het personeel en de bezoekers die aanwezig waren op het moment van de feiten waren uiteraard onder de indruk, en niet in de positieve zin. Er zullen zich in de toekomst nog meer veiligheidsmaatregelen en veiligheidskosten opdringen. Dat is ook een objectief gevolg van deze rellen. De inspanningen van de vzw Muntpunt, zijnde de promotie van Brussel bij de Nederlandstaligen in Brussel en Vlaanderen, en de missie om daarbij een open huis te zijn, werden door de rellen toch voor een stuk gehypothekeerd. Er kan dus ook gewag worden gemaakt van algemene reputatieschade. Om die redenen heb ik dan ook klacht ingediend bij de Procureur des Konings, bij de rechtbank van eerste aanleg tegen Vargasss92. Het gaat mij hier misschien iets minder om het verhalen van de schade, want dat lijkt

op het eerste zicht niet zo evident. Maar de bedoeling van de klacht is om aan te tonen dat een figuur met zoveel populariteit op de nieuwe sociale media, hoe dan ook een publieke verantwoordelijkheid te dragen heeft. Enkele dagen na de rellen van 11 november op de Brusselse Lemonnierlaan en omgeving was het om het zacht uit te drukken geen goed idee om eerder lichtzinnig en zonder toestemming van de politie op te roepen tot een massale samenscholing.

Het gaat met deze klacht niet zozeer om een harde aanpak van het jonge internetfenomeen. Ik ken deze mens niet en ik heb er ook persoonlijk niets tegen. Het gaat er wel om een signaal te geven dat dergelijke acties ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid met zich meebrengen. De argumenten die in de klacht werden uitgewerkt, feitelijk en juridisch, zijn toch ook wel het aanzetten tot weerspanning tegen de politie – daar zijn aanwijzingen van – en eventueel – dat zullen we zien – het aanzetten tot geweld.

De schade die dient te worden aangetoond, zal niet zozeer de materiële schade zijn, maar eerder de imago- en reputatieschade en mogelijke extra kosten door bewaking bij toekomstige initiatieven van Muntpunt. Ik beseef dat het hier in elk geval moeilijker zal worden om fout, schade en oorzakelijk verband vast te stellen. Maar ik herhaal het: de meerwaarde om klacht in te dienen ligt wat mij betreft in de politiek-symbolische waarde, waarbij ik aangeef dat we dit niet zomaar over onze kant kunnen laten gaan. Door de klacht wordt de Vlaamse Gemeenschap trouwens ook meer betrokken in het opsporingsonderzoek van het parket.

Wat de burgerlijke partijstelling betreft, heeft de Vlaamse overheid noch Muntpunt zich voorlopig burgerlijke partij gesteld. Uit meerdere hoeken blijkt dat het parket het onderzoek naar de rellen van zaterdag en woensdag bij prioriteit behandelt, en ik denk toch dat we met enige tevredenheid kunnen stellen dat minstens een aantal verdachten die de zaterdag hadden gehandeld in en rond de Beurs, intussen zijn geïdentificeerd en opgepakt en dat er dus wel degelijk gevolg wordt gegeven aan de acties van gerecht en politie.

Indien andere partijen zich burgerlijke partij stellen, zou dat de zaak kunnen vertragen, zo wordt me juridisch geadviseerd. In dat geval moet een onderzoeksrechter worden aangesteld en een gerechtelijk onderzoek worden opgestart, en dat blijkt omslachtiger te zijn dan het huidige opsporingsonderzoek gevoerd door het parket. Maar in elke fase van de procedure kunnen de betrokken partijen nog altijd beslissen om zich burgerlijke partij te stellen, bijvoorbeeld indien het onderzoek niet zou opschieten of indien na de procedure duidelijk wordt wie welke strafbare feiten heeft gepleegd en dergelijke meer.

Dit is de stand van zaken. Voor het overige zullen we politie en gerecht hun werk laten doen, maar het is de laatste weken toch wel duidelijk geworden dat het gerecht deze zaak absoluut niet blauwblauw heeft gelaten.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, het is inderdaad een goede zaak dat u initiatief hebt genomen en dat u klacht hebt ingediend bij het parket of bij de politie. U zegt dat een klacht met burgerlijke partijstelling bij een onderzoeksrechter omslachtig is, dat weet ik, het enige verschil is natuurlijk dat een dergelijke klacht niet kan worden geseponneerd en dat we daar inderdaad dus de zekerheid hebben dat dit verder gaat, dat kan dan hoogstens een buitenvervolgning zijn wanneer men uiteindelijk geen daders zou vinden. Maar als ik het goed voorheb, zouden er intussen al een aantal daders geïdentificeerd zijn en gaat het strafrechtelijk onderzoek verder.

We spreken natuurlijk over een aanzienlijke schade, 35.000 euro materiële schade, maar er is ook opnieuw de imagoschade aan Brussel en aan de instellingen

waar Vlaanderen en de VGC toch aanzienlijk in investeren en die een meerwaarde zijn voor onze stad.

We betreuren en veroordelen allemaal dat er zoveel nutteloos geweld is gebruikt door jongeren. We begrijpen nog altijd niet hoe het mogelijk is dat een bepaald gekend internetfiguur hier in Brussel komt en dat men het dan nodig vindt om ruiten in te slaan, mensen lastig te vallen en wagens volledig te vandaliseren. We kunnen hier een debat voeren over wat de oorzaken daarvan zijn. Er wordt dan gezegd dat die mensen geen kansen hebben gehad, maar ik denk dat hier echt wel duidelijk nood is aan repressie, wat u ook doet. U hebt klacht ingediend en er is een strafrechtelijk onderzoek. De jongeren die deze feiten hebben begaan, moeten daar ook degelijk de gevolgen van dragen en moeten effectief worden gestraft.

U zegt dat de materiële schade uiteindelijk meevalt, 35.000 euro, maar het is natuurlijk een verzekeringsmaatschappij die daarvoor moet opdraaien. Dat heeft uiteraard ook bepaalde gevolgen en het mag niet zijn omdat Muntpunt wel vergoed wordt door een verzekeringsmaatschappij, dat we dat moeten relativeren.

Ik herinner me uit het debat dat we hebben gevoerd op het ogenblik van die feiten, dat u hebt gezegd dat u als Vlaams minister een overleg zou vragen of hebben met de Brusselse burgemeester, Philippe Close. U hebt dat toen aangekondigd naar aanleiding van de feiten die drie dagen eerder plaatsvonden. Op het ogenblik zelf waren er feiten. Minister, hebt u intussen dat overleg gehad met burgemeester Close? Wat heeft dat opgeleverd? Zijn daar conclusies uit getrokken? De Vlaamse overheid is daadwerkelijk benadeelde partij en heeft schade geleden, maar wat zijn eigenlijk de conclusies van het overleg dat u met de Brusselse burgemeester hebt gehad?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Wat er is gebeurd aan de Munt, is onaanvaardbaar. Ook het geweld na de voetbalinterland eerder vorig jaar en de relletjes, als ik ze zo mag noemen, aan de Louisalaan waar een betoging tegen slavernij in Libië werd geïnfilteerd door mensen met slechte bedoelingen, is natuurlijk onaanvaardbaar. Het zijn telkens enkelingen die ervoor zorgen dat onze hoofdstad en/of bepaalde bevolkingsgroepen in een slecht daglicht worden gesteld.

De belangrijkste boodschap binnen deze vraag en het antwoord van de minister is dat er consequent moet worden opgetreden tegen de veroorzakers van schade. Ik ben dan ook tevreden dat de minister op dezelfde lijn zit en blijft en er alles aan doet om het positieve verhaal van Brussel in de verf te blijven zetten, maar tegelijkertijd aanmaant om bijkomende veiligheidsmaatregelen te nemen. Dat het gerecht deze zaak opvolgt, is natuurlijk normaal maar blijft een uiterst positief signaal.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): Ik denk dat iedereen hier op een lijn zit over het volledig veroordelen van die feiten. Dat zijn zaken die absoluut niet door de beugel kunnen. Ik ben ook blij dat justitie hier op een krachtdadige manier tegen optreedt en dat het snelrecht hier wordt toegepast.

Ik heb nog een bijkomende vraag, minister. U zei dat de schade zou worden vergoed door de verzekeraar en dat, indien er nog schade zou zijn die niet gedekt is, de stad Brussel die zou vergoeden. Ik heb niet begrepen vanuit welke filosofie de stad Brussel dat zou doen. Is dat een impliciete schuldbekentenis? Ik wil het niet te veel politiek spelen, maar ik vind het vreemd.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik heb inderdaad kort na de rellen contact gehad met Brussels burgemeester Close. Ik heb trouwens regelmatig contact met hem over verschillende dossiers.

Ik heb toen mijn tweevoudige bezorgdheid meegegeven. Ik heb aangegeven dat het noodzakelijk is vanuit mijn perspectief, zelfs al ben ik geen operationeel hoofd van welke politiedienst dan ook, dat de politie in deze dingen kordaat kan optreden en ook een duidelijk mandaat heeft. Het moet echter ook duidelijk zijn dat zo'n kordaat politieoptreden op langere termijn ook alleen maar kan werken als de politie zich op andere momenten, op alle momenten eigenlijk, dermate opstelt dat iedere burger in deze stad ook weet dat hij of zij gelijk kan worden behandeld. Dat is een moeilijk evenwicht. Als men alleen het eerste doet, gaat men puur repressief ageren. Dat kan op korte termijn aantrekkelijk zijn, maar is op langere termijn niet altijd zo gemakkelijk vol te houden. Als men alleen het tweede doet, dan riskeert men uiteraard alleen maar een te zachte aanpak te hebben, en dat kunnen we nu ook niet hebben. Het juiste evenwicht wordt dan niet gevonden.

Ik heb hem dus vooral die bezorgdheid meegegeven, omdat ik zelf de indruk had, maar dat is een persoonlijke indruk, dat de politie niet altijd precies wist hoe ze moest optreden, en met welk mandaat, en tot waar ze moest of kon gaan. Dat is ook niet altijd gemakkelijk in het heetst van de strijd, ik ben me daarvan bewust. Ik heb hem dus vooral dat evenwicht op het hart gedrukt. We hebben daar een goed en constructief gesprek over gehad. Het is natuurlijk nu verder aan de operationeel verantwoordelijken van de politie, en dat zijn, zoals u weet, nog steeds de burgemeesters, en anderzijds aan de centrale, overkoepelende verantwoordelijke, namelijk de minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, om dat nu in de praktijk om te zetten en ook vol te houden. Mijnheer Vanlouwe, ik kom daar straks op terug bij een volgende vraag van u.

Dat heb ik dus wel degelijk gedaan.

Mijnheer Poschet, wat uw precieze vraag betreft, we zullen u daar nog concrete detailinformatie over bezorgen, maar voor zover we nu op de hoogte zijn, heeft de stad eigenlijk het engagement op zich genomen om de franchise, dus hetgeen niet door de verzekering wordt betaald, te betalen, aan Muntpunt, maar ook aan andere benadeelden, ook aan winkeliers. Ik noem dat geen schuldbekentenis. Ik noem dat in deze uitzonderlijke zaak, want dat is het gelukkig nog altijd, een goede tegemoetkoming. Om nu een heel ander voorbeeld te geven: we zijn er in onze gezamenlijke gemeente Jette nu al een beetje over aan het discussiëren of we in het kader van de werken voor tram 9 en de ondergrondse parking van het Spiegelplein de handelaars moeten vergoeden. Als dat zou gebeuren – en ik hoor dat daar een goede kans op is – dan is dat ook geen schuldbekentenis van de gemeente dat men het niet goed doet. Men ziet dat er een reële nood is en denkt daarop te kunnen inspelen, en geeft dus een tegemoetkoming vanuit een bepaalde goodwill. Dat is het eigenlijk meer. Het is dus die houding die de stad blijkbaar heeft aangenomen, maar ik zal proberen u wat detailinformatie te geven ter zake.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, dank u wel. Ik denk dat het inderdaad een goede zaak is dat u contact hebt gehad met burgemeester Close. Ik hoop dat dat eigenlijk op geregelde basis kan gebeuren. Vlaanderen is zeer uitdrukkelijk aanwezig hier in Brussel. We hebben hier heel wat infrastructuur waarvan we eigenaar zijn, en we zijn toch al een paar keer benadeeld ter zake. Ik hoop dus dat dat geregeld kan gebeuren, trouwens niet alleen met de Brusselse burgemeester, maar met een veelheid aan politici die hier in Brussel zowel gewestelijk als gemeentelijk enige verantwoordelijkheid dragen. Het kan nuttig zijn dat u daar geregeld mee overlegt.

Anderzijds, en het is misschien weer een technisch debat, gaat de vergelijking die u maakt met de vergoeding die de gemeente Jette geeft aan handelaars die benadeeld zijn door de werken, niet echt op. Daar zit je natuurlijk met overheidswerken. Er is trouwens wetgeving die voorziet in bepaalde vergoedingen ter zake. In dit geval zit je natuurlijk met vandalisme, met strafbare feiten die zijn begaan. Ik ga ook niet zeggen dat dat inderdaad een schuldbekentenis is van de stad Brussel. Ik hoop dat men dat ooit daadwerkelijk kan verhalen op de daders, maar daar maak ik me soms bijzonder weinig illusies over.

Ik hoop alvast dat de politie alert is, dat ook de lokale overheden alert zijn, dat men niet laxistisch optreedt. Ik heb niet zomaar gezegd 'oh, ce n'est qu'un fait divers'. In de kerstvakantie nog, toen een molotovcocktail werd gegooid naar een politiecommissariaat, zei een Brussels burgemeester 'oh, ça arrive': dat gebeurt nu eenmaal. Eigenlijk relativeerde en minimaliseerde hij zo opnieuw. Ik denk dat we doortastend moeten zijn. Ik weet dat het uw bevoegdheid niet is, maar ik denk dat we op dezelfde lijn zitten, dat u als Vlaams minister in uw overleg als bouwer van bruggen met lokale politici, met Brusselse politici eveneens die boodschap kunt overbrengen dat een laks beleid in Brussel voor niemand goed is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het bereik van BRUZZ en de rol die het medium kan spelen bij de integratie van anderstalige nieuwkomers
– 712 (2017-2018)**

Voorzitter: mevrouw Katia Segers

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, minister, een maand of anderhalve maand geleden – ik kan niet meer exact zeggen wanneer – hebben we hier een hoorzitting gehad met vertegenwoordigers van RINGtv en van het onderzoeksbureau WHY5Research. Zij hebben hier hun onderzoek voorgesteld naar de rol van regionale televisie bij de integratie van anderstaligen.

De presentatie van het onderzoek liet zien dat regionale media een belangrijke rol kunnen spelen op het vlak van inburgering en integratie van anderstalige nieuwkomers in Vlaanderen. Dat doen ze onder meer door bepaalde uitzendingen te ondertitelen, waardoor de anderstalige gemakkelijker zijn Nederlands kan oefenen. Ik weet dat dat ook een praktijk is die op tvbrussel gebeurt. Daarnaast leert men op een laagdrempelige manier ook veel bij over hoe wij in Vlaanderen samenleven.

Ook BRUZZ heeft als regionaal medium veel mogelijkheden om anderstalige nieuwkomers de taal te helpen leren en ze wegwijs te maken in onze samenleving. Helaas is het op basis van vroegere metingen over BRUZZ niet altijd mogelijk om relevante bereikcijfers te weten te komen. Zo konden we tot nu toe niet achterhalen hoeveel mensen er naar Engels- en Franstalige gesproken of ondertitelde uitzendingen keken in het verleden. In een antwoord op een schriftelijke vraag zei u dat er gesprekken met het Centrum voor Informatie over de Media (CIM) aan de gang waren om na te gaan hoe in de toekomst relevante cijfers kunnen worden verkregen.

Minister, is het op basis van de laatste CIM-meting wel mogelijk om te meten hoeveel mensen er naar Engels- en Franstalige gesproken of ondertitelde uitzendingen keken? Op welke andere manieren is de relevantie van de bereikcijfers toegenomen ten gevolge van de gesprekken met dit bureau? Welke maatregelen werden er al genomen om het bereik bij moeilijker bereikbare groepen te

vergroten? Door middel van welke projecten of acties besteedt BRUZZ aandacht aan de integratie van anderstalige Brusselaars? Wordt er samengewerkt met het Huis van het Nederlands of met wat bijvoorbeeld RINGtv in de Vlaamse Rand doet?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: De eerste vraag blijft natuurlijk de moeilijkste: de resultaten en de mogelijkheden van de CIM-meting ten opzichte van wat we eigenlijk allemaal zouden willen weten. Ik geef een proeve van antwoord.

Ik heb in deze commissie al kunnen toelichten dat het CIM op zich veel meer kan dan nu het geval is. Mits voorafgaande doorgifte van codificatie kan er op programmaniveau worden gemeten en zou er aldus kunnen worden nagegaan hoeveel mensen naar anderstalige programma's kijken op BRUZZ. Statistisch gezien is het wel een minder relevant verhaal omdat de regionale zenders slechts een kleine speler zijn in het totale CIM-verhaal. Zeker als je op zenderniveau gaat kijken, is er toch nog steeds het gebrek aan regionale accuraatheid dat parten speelt.

BRUZZ moet zelf wel een zicht hebben op het aantal oproepingen van de teletekstpagina's en dit met onderscheid per taal aangezien dit via andere teletekstpagina's gebeurt: 887 voor Engels, 888 voor Nederlands en 889 voor Frans. Maar of hiermee een antwoord wordt geboden op de vraag wie precies van deze diensten gebruikmaakt, is natuurlijk nog iets anders.

Het blijft een feit dat het hebben van hanteerbare en betrouwbare bereikcijfers ook in verband met de in uw vraag gestelde problematiek van groot belang blijft. In het verleden is al meermaals gebleken dat het in de praktijk niet eenvoudig is om hier aan te komen. Naast gesprekken met BRUZZ in het bijzonder, hebben we ook gesprekken met de regionale zenders – de vzw's en NORTV – en daaruit komt sterk en duidelijk naar voren dat zij de CIM-meting zien als een meting ten behoeve van de commerciële exploitatie en de resultaten dus in de eerste plaats beschouwen als een zaak voor de exploitanten.

Wat de bereikcijfers van de kabeloperatoren betreft, zit BRUZZ niet mee in dit verhaal omdat de bereikvergoeding die wordt opgelegd aan de dienstenverdelers in Vlaanderen, niet kan gelden in Brussel omdat dergelijke dienstenverdelers onder de federale omroepwet vallen, waar dergelijke bereikvergoeding niet is ingeschreven in de wetgeving.

Zo, nu heb ik het probleem geschetst. In het kader van het overleg met de regionale televisies zijn we onder mijn impuls aan het kijken hoe we hierop het best mogelijke antwoord kunnen geven. We hebben afgesproken om met betrekking tot de reclamewerving en de verdere ontwikkeling van een meetinstrument vanuit NORTV een werkgroep exploitatie op te richten. Die is al samengekomen. In november en december zijn ze aan de slag gegaan. Daar zullen onder andere dergelijke materies worden besproken. Ook BRUZZ wordt hierbij betrokken.

Ik maak een klein zijsprongetje. De regering heeft op de laatste zitting voor het kerstreces afgesproken dat er een verdere intensievere samenwerking kan zijn tussen de VRT en de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV), met het Media-Investfonds. Alvast de VRT, omdat ze ook gesprekken heeft met de regionale televisies, is bereid om, indien de nodige partners worden gevonden om verdere stappen te kunnen zetten om die meting beter te kunnen doen – ik heb het nog niet over middelen, want die zijn er op zich wel binnen Media Invest –, zeker een deel van Media Invest hiervoor aan te wenden. Dat is het principiële, dat is goed nieuws. Maar men heeft me ook eenvoudigweg gezegd dat we een goede partner moeten vinden, weze het academisch of commercieel, die een dergelijke complexe oefening op het getouw wil en kan zetten. Dat is men samen met de VRT en de regionale televisies aan het voorbereiden. We zijn dus nog steeds

stappen aan het zetten, maar het is complex. Mocht het eenvoudig zijn, dan was het al gebeurd. Maar dat we het moeten doen, dat staat buiten kijf.

BRUZZ zelf is anderzijds niet bij de pakken blijven zitten en heeft zelf een cross-mediaal systeem opgesteld. Het is niet perfect, maar het geeft al, complementair met de CIM-cijfers, verdere inzichten. Dat maakt gecombineerd gebruik van de volgende kanalen: een website, social media, print, televisie en radio. Omdat informatie met betrekking tot bereik uiterst belangrijk is en ook de subsidiërende overheden hierop hebben aangedrongen, heeft BRUZZ tijdens het eerste kwartaal van 2017 zelf een bereikstudie uitgevoerd. Hieruit leren we dat BRUZZ in Brussel en de Vlaamse Rand een naambekendheid heeft van 31 procent en een totaalbereik van 27 procent. Op maandbasis heeft BRUZZ 229.000 unieke gebruikers, dat is 19,5 procent van de bevolking in Brussel en de Vlaamse Rand. BRUZZ bereikt 40 procent van de Nederlandstaligen in Brussel en de Vlaamse Rand – 93.000 respondenten –, 15 procent van de Frans- of anderstalige bevolking – 135.000 respondenten. Het bereik van BRUZZ bij de Nederlandstalige bevolking ligt sterk hoger binnen Brussel – 62 procent – dan in de Vlaamse Rand – 21 procent. Het Franstalig bereik in Brussel – 15,5 procent – is vergelijkbaar met dat in de Rand – 13,7 procent –, zij het licht groter.

Dit zijn interessante cijfers, waar natuurlijk verdere metingen over de jaren heen ons wijzer zullen maken.

In het kader van uw vraag, mijnheer Vanlouwe, is het dus zeker nuttig om te onderstrepen dat uit de bereikstudie van BRUZZ blijkt dat de verschillende media samen wel degelijk een groot aantal anderstaligen bereiken, namelijk 135.000 respondenten.

Welke maatregelen werden er al genomen om het bereik bij moeilijker bereikbare groepen te vergroten? De algemene taalpolitiek van BRUZZ draait rond een meertalig aanbod als middel, niet als doel op zich. Door andere talen te gebruiken, wenst BRUZZ zoveel mogelijk mensen in contact te brengen met het Nederlands en het Nederlandstalig aanbod in Brussel. Het aantal anderstalige bijdragen in programma's, onderwerpen of rubrieken neemt toe, maar ze worden wel telkens in een Nederlandse omgeving aangeboden.

Volgende maatregelen werden al genomen: televisie-uitzendingen worden ondertiteld in het Nederlands voor gehoorgestoorden, het Frans én het Engels; sommige programma's worden meertalig uitgezonden, bijvoorbeeld de reeks over het Klein Kasteeltje; het eengemaakte magazine bestaat uit een actua-gedeelte in het Nederlands en een drietalig uit-gedeelte; op radio is de voertaal Nederlands maar gasten antwoorden in hun eigen moedertaal, waarna de radio-presentator naar het Nederlands vertaalt; sommige avondprogramma's worden samengesteld en gepresenteerd door anderstaligen; op de nieuwe website wordt op artikelniveau vertaald; bij redactie en eindredactie gaat BRUZZ uit van weinig voorkennis van de kijker, de luisteraar of de lezer, en legt dus de zaken goed uit; bij BRUZZ Ket, gericht op kinderen, is het taalgebruik eenvoudig, dit met de bedoeling anderstalige ouders van Brusselse kinderen, of anderstaligen tout court, aan te trekken om BRUZZ te leren kennen en te gebruiken.

Naast maatregelen die eerder structureel van aard zijn, bestaan er ook voorbeelden van projectmatige samenwerking met anderstalige Brusselaars. BRUZZ bezorgde me hierover de volgende informatie.

Er is Brussel Helpt, waarmee organisaties als Les Gazelles de Bruxelles en Minor Ndako heel intensief zichtbaar worden gemaakt en waar de band met nieuwkomers wordt gelegd. Die mensen leren BRUZZ zodoende op een positieve manier kennen. Over het Huis van het Nederlands wordt geregeld bericht. In het najaar van 2012 liep bijvoorbeeld een zestiendelige realityreeks op televisie over

het Huis van het Nederlands. Daarvan werd een compilatie van 30 minuten gemaakt, die ook op de VRT werd getoond. In maart organiseert BRUZZ met Toekomstatiendel'avenir (TADA) ontmoetingen met maatschappelijk kwetsbare tieners uit Brusselse buurten. Doel van deze actie is hen in contact te brengen met professionals en zo te laten proeven van beroepen, zodat ze hun kansen voor hun later professionele leven ook breder en beter kunnen inschatten. BRUZZ Afterwork is gericht op een publiek dat actief is in en rond de internationale instellingen in Brussel. De BRUZZ Guide, die we allemaal kennen, richt zich in drie talen tot een publiek dat Brussel actief beleeft. In 2018 komen er twee edities van de BRUZZ Guide uit, waarvan een met focus op het nachtleven.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, BRUZZ vervult inderdaad bijzonder goed zijn rol. U hebt een opsomming gegeven. Wij moeten uiteraard in de eerste plaats de Brusselse Vlamingen kunnen bereiken, en de Vlamingen uit de Rand. Daartoe worden op alle mogelijke manieren inspanningen geleverd. Ik ben wat verwonderd over de cijfers. U hebt het over 93.000 Nederlandstalige respondenten. Dat is ongeveer 40 procent van de Nederlandstaligen in Brussel. U hebt het ook over 135.000 anderstalige respondenten. Ik neem aan dat ik uw antwoord op mijn vraag naar gedetailleerde cijfers in mijn bezit kan krijgen. Ik kan het dan eens grondig bestuderen.

U verwees impliciet naar het feit dat de gesprekken over het meetinstrumentarium al een hele tijd aanslepen. Het CIM is geen overheidsinstelling maar een externe vzw met heel wat partners. Maar het CIM kan meer. Is het mogelijk om aan het CIM een heel expliciete overheidsopdracht te geven, met de bedoeling heel uitdrukkelijk te weten op welke manier de Nederlands- en Franstaligen doelgerichter kunnen worden bereikt?

BRUZZ werkt inderdaad met ondertiteling. We hebben kunnen vaststellen dat dit gebeurt met wat nog overblijft van Teletext. Maar het moet toch meetbaar zijn hoe vaak kijkers van BRUZZ daar gebruik van maken.

Ooit maakte u melding van een samenwerking met Maghreb TV. Ik neem aan dat u zich dat nog herinnert. Als ik het goed voorheb, is dat afgesprongen. Er is geen samenwerking met Maghreb TV. Kunt u daar wat uitleg over vinden? Is dat opportuun en nuttig voor de nieuwkomers? Heeft BRUZZ-tv ingezien dat dit geen echte meerwaarde biedt om anderstaligen in Brussel te bereiken?

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Het is inderdaad zeer moeilijk om betrouwbare CIM-gegevens over kleine populaties te krijgen. Het CIM focust zich op kijkcijfers, met als achterliggende reden – en het is belangrijk om dat te onderstrepen – de reclamebestedingen beter te regelen. Het is geen onderzoeks- of beleidsinstrument, maar een commercieel instrument. De overheid moet hiermee rekening houden.

Kan BRUZZ volledig of gedeeltelijk zelf aan de slag gaan om het bereik beter in kaart te brengen? Ik heb begrepen dat dit wordt afgeleid uit het crossmediaal systeem.

De voorzitter: De heer Poschet heeft het woord.

Joris Poschet (CD&V): We focussen nu op de CIM-cijfers voor televisie. Ik vermoed dat er even weinig informatie is voor de radio. Ik luister regelmatig naar BRUZZ en er worden een heel pak programma's gepresenteerd door expats. Ik vermoed dat die wel wat aantrek hebben, maar zijn daar cijfers over?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord

Minister Sven Gatz: We hebben redelijk lang gewacht, moeten wachten, willen wachten op een dossier in verband met Maghreb TV, maar finaal is dat niet helemaal rond geraakt. Er is wel een eindaanvraag ingediend, maar die is niet degelijk genoeg bevonden om te subsidiëren. Ik zeg niet dat dit verhaal volledig is afgesloten, maar op het eerste gezicht lijkt dit wel zo te zijn. Het leek aanvankelijk een goed dossier, maar het was niet sterk genoeg.

Wat is CIM? Dat is een samenwerkingsovereenkomst vanuit de CIM-organisatie zelf met zoveel mogelijk maar al bij al een beperkt aantal gezinnen die vrijwillig hun kijk- en luisterbereik laten registreren door een CIM-bakje dat aan hun toestel wordt bevestigd. Dat geeft zeker interessante gegevens over een groot gebied en een grote groep en kan regio- of landdekkend zeker nuttig zijn. Zodra men naar regionale of provinciale zendgebieden gaat, wordt het al wat moeilijker omdat de steekproef niet groot genoeg is. Dat was ook de reden, mijnheer Poschet, waarom in verband met de radio – horresco referens – het debat werd gevoerd of de cijfers van toen nog FM Brussel werden gemeten door de CIM of niet. Dat was net niet meer het geval. Radio Minerva bijvoorbeeld werd wel gemeten omdat die een heel groot bereik had. Voorlopig is er geen nieuws over het specifieke radiobereik.

BRUZZ probeert op basis van gegevens die zij hebben vanuit verschillende kanalen maximale informatie te combineren. Dat gebeurt wel degelijk volgens een weloverwogen crossmediaal model en niet zomaar met de natte vinger. Enkele weken voor Kerstmis hebben we daarover een kort debat gehad en ik had toen beloofd om de studie waaruit ik de cijfers citeer, over te maken aan het commissiesecretariaat. Dat is gebeurd en die studie mag worden vrijgegeven.

Ik geef nu enkele basiscijfers. Op het ogenblik dat u allerlei terechte vragen zult hebben over hoe de cijfers geïnterpreteerd moeten worden, zou het interessant zijn om dit met BRUZZ verder te bekijken. Een aantal dingen zijn duidelijk. Bij een aantal andere zaken vraagt men zich af wat de assumpties zijn en wat er is gebeurd.

De voorzitter: De studie is in oktober al op het intranet geplaatst.

Minister Sven Gatz: Ik stel voor dat u de studie in alle rust bekijkt. Als er daar dan precieze vragen over zijn, dan moeten we het daar zeker over hebben. Ik heb daar ook nog wel een aantal vragen bij, geen principiële, maar eerder vragen uit nieuwsgierigheid.

Wat betreft de uitbreiding van CIM, kan alles maar dat kost wel geld. Dat is het probleem. Op dit ogenblik zeggen gespecialiseerde spelers mij dat het zeker mogelijk is om een heel performant meetsysteem te vinden, maar dit kost minstens 1 miljoen euro per jaar. De vraag is dan of dit niet goedkoper kan of wie dit betaalt. Zelfs voor de VRT is 1 miljoen euro per jaar veel. Daar kunnen wel wat programma's mee worden gemaakt.

We verkennen nu eerder de mogelijkheid of er via de samenwerking tussen PMV en VRT, meer bepaald via Media Invest, met de samengelegde middelen van tweemaal 5 miljoen euro, een project op het getouw kan worden gezet in de zoektocht naar een goed meetsysteem waar iedereen dan van kan profiteren omdat de VRT de opdracht heeft dingen te ontwikkelen die zij daarna met de sector kan delen. Ik voel meer voor deze piste op dit ogenblik.

CIM is een commerciële partner van de media. Zij zullen hun prijs wel bepalen, maar ik denk dat we beter in plaats van de knowhow te outsourcen naar een derde partner – wat CIM is en wat hen sterk maakt – die op een of andere

manier in de mediasector binnenhalen om het dan zelf te kunnen doen. Dit wordt zeker vervolgd, ook naar aanleiding van de discussies over de regionale televisies in de komende weken en maanden.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik dank u voor uw aanvullend antwoord. Ik ben er absoluut voorstander van dat er bijkomend onderzoek zou gebeuren. CIM heeft inderdaad commerciële bedoelingen. BRUZZ is bijna een overheidszender, maar heeft natuurlijk graag een zo breed mogelijk bereik, uiteraard in de eerste plaats bij Nederlandstaligen. Ingevolge de beheersovereenkomst echter hebben ze ook de taak om anderstaligen in kennis te brengen met het Nederlands. Ik hoop dat daar ergens een weg kan worden gevonden.

BRUZZ heeft ook baat bij een goed meetinstrument. Ik erken zeker de inspanningen die BRUZZ zelf doet. Uit de studie van RINGtv hebben we geleerd dat er lessen kunnen worden getrokken uit hoe anderstaligen in contact kunnen worden gebracht met het Nederlands.

Maar, als Brusselse Vlaming blijf ik het zeggen: BRUZZ moet een informatie-kanaal zijn voor Brusselse Vlamingen en voor Vlamingen uit de rest van Vlaanderen, die in contact willen worden gebracht met wat er in Brussel leeft, met wat de Vlaamse Gemeenschap in Brussel doet. En het is uiteraard bijzonder meegenomen wanneer ook anderstaligen daarvan kunnen gebruikmaken. Maar het mag niet de bedoeling zijn dat wij ons enkel en alleen zouden richten tot anderstaligen. Ik vind het alvast zeker ook positief wanneer zij eveneens kunnen worden bereikt en dat daar efficiënt wordt op ingezet. Ik dank u.

De voorzitter: Beste collega's, voor wie interesse heeft: op de intranetpagina van onze commissie staat de bereikstudie. Het gaat om twee documenten sinds 24 oktober. Dat is ons toegezegd door de minister naar aanleiding van een vraag op 4 oktober.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de stijgende onveiligheidsgevoelens die mensen in Brussel ervaren – 713 (2017-2018)

Voorzitter: mevrouw Katia Segers

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, er zijn gelukkig heel wat studies rond Brussel. Dat is goed, want meten is weten. Zo zijn er studies over stadsvlucht, verhuisbewegingen, talenkennis. Er blijkt ook een peiling te zijn gebeurd door onderzoeksbureau Ipsos tussen 27 november en 4 december, net voor de rellen die we toen gekend hebben. Dat onderzoeksbureau peilde onder meer naar hoe veilig de inwoners van dit land zich in hun hoofdstad, onze stad Brussel, voelen.

De resultaten waren jammer genoeg niet positief te noemen. Ik wil niet aan negativisme doen, maar dit zijn feiten. Meten is weten. Slechts een op vijf Vlamingen voelt zich veilig in Brussel. We weten jammer genoeg al langer dat veel Vlamingen de hoofdstad niet altijd associëren met veiligheid. Maar persoonlijk, als Brusselaar, als Brusselse Vlaming, vind ik die cijfers toch wel dramatisch. Bovendien geven de Brusselaars zelf ook geen goede score aan hun eigen stad: 40 procent van onze stadsgenoten voelt zich niet veilig. Dat kan natuurlijk verschillen naargelang de wijk of gemeente. Het tijdstip waarop de peilingen

werden afgenomen, speelde ongetwijfeld een rol, maar hoe dan ook zijn die resultaten niet echt opbeurend te noemen.

Voor alle duidelijkheid: ik wil hier absoluut niet mijn stad, uw stad in een slecht daglicht stellen. Ik hoop dat wij dat imago kunnen verbeteren. Maar dan moeten we in de eerste plaats erkennen dat er een probleem bestaat.

Minister, hebt u als bevoegd minister in de Vlaamse Regering, met een horizontale bevoegdheid, zelf een conclusie getrokken uit die peiling?

Wat was het resultaat van de contacten die u met de burgemeester van de stad Brussel had? U hebt er daarnet op geantwoord, maar misschien kunt u daar nog even op terugkomen.

Met wie en wanneer hebt u nog overleg gehad na de rellen, behalve met burgemeester Close misschien met collega's uit de Brusselse Hoofdstedelijke Regering? Wat zou dat overleg hebben opgebracht?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het onderwerp van de vraag is pertinent en als minister bevoegd voor Brusselse Aangelegenheden liggen er zeker linken met mijn bevoegdheid. Toch zult u het mij niet kwalijk nemen om vooraf duidelijk te maken dat ik als Vlaams minister bevoegd voor Brusselse aangelegenheden in de Vlaamse Regering niet over instrumenten beschik om de veiligheid te garanderen of bij uitbreiding het veiligheidsgevoel in Brussel te verbeteren. De aan te spreken overheden zijn voornamelijk de federale overheid, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest – uiteraard – en de Brusselse gemeentebesturen.

De zesde staatshervorming heeft de veiligheidsarchitectuur van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest trouwens grondig hertekend. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest heeft nu belangrijke bevoegdheden gekregen. Het heeft een nieuwe instelling van openbaar nut in het leven geroepen: Brussel Preventie & Veiligheid (BPV). Die staat in voor de organisatie van een gecentraliseerd en transversaal beheer van de veiligheid in Brussel en de uitbouw van een gewestelijk veiligheidsbeleid.

Een tweede inleidende opmerking die ik wil maken, is dat de studie waarnaar u verwijst, peilde naar de onveiligheidsgevoelens, met andere woorden het subjectief aspect of hoe de veiligheid of onveiligheid in Brussel ervaren wordt. Het is goed in deze problematiek een onderscheid te maken of de zaken complementair te bekijken tussen onveiligheid – wat de objectieve situatie van onveiligheid zou moeten kunnen weergeven – en onveiligheidsgevoel – wat dan weer de subjectieve ervaring daarrond is.

Wat betreft de objectieve situatie zijn de criminaliteitsstatistieken die de federale politie jaarlijks publiceert de beste indicator. Dat zijn altijd weer heel volledige cijfers voor het volledige land. Het is niet aan mij om op basis van deze statistieken grote uitspraken te doen, dat laat ik over aan de echte veiligheidsexperts. Maar uit de cijfers van de federale politie blijkt wel al enkele jaren op rij een dalende trend voor de grote meerderheid van de soorten misdaden voor heel het land, inclusief de hoofdstad. Het ene jaar is die daling in Brussel sterker dan elders in het land, het andere jaar is de daling in de andere gewesten of steden sterker. Dat varieert. Maar de rode draad is wel dat Brussel het in de zogenaamde criminaliteitsstatistieken globaal bekeken zeker niet slecht doet.

Interessant om mee te geven – zie ook ons eerste debat van deze ochtend – is dat veiligheid een van de twaalf thema's is in de matrix van het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO) en dat hierover nuttige

informatie kan worden gevonden met betrekking tot Brussel en de Vlaamse Rand op de website van BRIO. Meer specifiek werd onder meer eind 2014 de fiche 'Brussel en (on)veiligheid' aangeleverd die het veiligheidsaspect vanuit de organisatie, de sinds 2011 dalende criminaliteitscijfers, de preventie én de onveiligheidsgevoelens behandelt. Het thema zoals uitgewerkt door BRIO is nuttig en duidelijk en genuanceerd uitgewerkt. Hier en daar is de informatie uiteraard aan actualisering toe. Ik zal contact opnemen met BRIO om te zien wat hier nodig en mogelijk is.

Objectivering is belangrijk. Maar uiteraard moet ik erkennen – en ik erken dat ook volmondig – dat het onveiligheidsgevoel een sociale realiteit is die de nodige aandacht verdient. Dit gevoel moet in al zijn complexiteit worden benaderd en het onveiligheidsgevoel moet met gediversifieerde acties worden tegengegaan. Want het gaat over levenskwaliteit, over de algemene bestaanszekerheid. Sommige kenmerken van de stedelijke context zoals bevolkingsdichtheid kunnen een rol spelen, net als grote maatschappelijke verschillen en anonimiteit.

Zoals altijd kunnen we de resultaten van een dergelijke peiling op verschillende manieren lezen, maar ik zal u niet verbergen dat ik die resultaten niet met blijdschap heb gelezen.

Ik lees voornamelijk dat er grote regionale verschillen zijn in de beleving van het veiligheidsaspect in Brussel. Terwijl 66 procent van de Brusselaars zich veilig voelt in Brussel, geldt dit voor 44 procent van de Walen en inderdaad slechts voor 23 procent van de Vlamingen. Ik stel toch ook vast dat een belangrijk deel van de bevolking hierover geen uitgesproken mening heeft.

De mening van de Brusselaars lijkt me wel het meest pertinent, wat niet betekent dat we die zomaar als de meest positieve moeten interpreteren. Aangezien deze mensen en wijzelf dus in Brussel wonen en leven, is de inschatting ervan misschien iets realistischer. De eerder negatieve perceptie van Vlamingen en Walen is er en lijkt me vooral te verklaren vanuit het algemene negatieve imago dat aan onze hoofdstad kleeft om diverse redenen en zeker na de aanslagen en de recente rellen die hier al ter sprake zijn gekomen.

Zoals uit mijn inleiding al bleek, denk ik dat de overheden die betrokken zijn met het veiligheidsbeleid – de federale overheid, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de gemeenten – het over het algemeen behoorlijk doen, want de misdaadcijfers zakken. Dat is de paradox. En toch moeten we niet tevreden zijn, want het is wellicht voor al die overheden belangrijk om het goede werk verder te zetten en meer in te zetten op de communicatie over de positieve balans die ze op dit vlak kunnen voorleggen.

Uw overige vragen zijn al gedeeltelijk aan bod gekomen tijdens de vorige vragen. Ik heb contact gehad met de burgemeester van Brussel. In mijn pleidooi dat door hem werd gedeeld – voor mij is het makkelijker om een pleidooi te houden, hij moet het ook op het terrein uitvoeren – vraag ik om een beter evenwicht dan voorheen te vinden tussen een kordate aanpak van de politie die u gerust repressief mag noemen waar nodig en de opstelling van het korps dat een dermate uitstraling heeft dat burgers ook vanaf het begin weten dat zij gelijk worden behandeld door dat korps, waarmee ik wil aangeven dat dit ook niet altijd het geval is. Dat is echter een werk van lange adem.

Mijnheer Vanlouwe, het contact met de burgemeester was er natuurlijk omdat de feiten zich afspeelden op het grondgebied van de stad. Het lijkt me zinvol dat ik de komende periode met de minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest contact heb om een beter inzicht te krijgen in wat de centrale aansturing die het gewest nu kan doen naar aanleiding van de zesde staatshervorming, precies inhoudt. Over de korpsen heen moeten we een bijkomend perspectief

kunnen krijgen. Dat zal weldra gebeuren buiten de contacten die onze kabinetten onderling al hadden en hebben.

Wat de laatste rellen aan het Muntplein betreft, verwijs ik naar de antwoorden die ik op een vorige vraag heb gegeven.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. U hebt inderdaad al toelichting gegeven over uw contacten met de Brusselse burgemeester, en dat vind ik positief, alsook het feit dat u in de toekomst contact zult hebben met de Brusselse minister-president, Rudi Vervoort.

U hebt inderdaad de instrumenten niet in handen als Vlaams minister met een horizontale bevoegdheid in Brussel maar door het uitblijven van doeltreffende maatregelen kunt u de gevolgen wel degelijk voelen. We kunnen dat voelen in ons onderwijs, in onze culturele instellingen. Wanneer er bepaalde problemen zijn, haken mensen af, en dan hebt u er belang bij dat Brussel op een goede en efficiënte manier wordt bestuurd en dat er effectief een veilig gevoel ontstaat.

U spreekt inderdaad over een bepaald onveiligheidsgevoel maar er is natuurlijk ook objectief vast te stellen dat er een probleem is en dat mensen zich niet alleen onveilig voelen maar dat het ook in bepaalde wijken, buurten en momenten effectief onveilig en gevaarlijk is. We hebben de beelden van de rellen allemaal gezien en ook tijdens de kerstvakantie hebben we geen al te fraaie beelden gezien.

Het klopt inderdaad dat er in de studie een verschil is met wat Brusselaars die hier leven, wonen en werken, dagelijks zien en voelen. Brussel is echter de hoofdstad waar dagelijks een paar honderdduizend mensen komen werken. Zij genieten ook van die stad, van dat aanbod. Als we dan zien dat 23 procent van de Vlamingen en 44 procent van de Walen geen problemen hebben en die gevoelens niet hebben, dan denk ik dat dat imago moet worden opgekrikt en dat er effectief iets moet gebeuren.

Ik herinner me het vorige debat over de veiligheidscultuur. Wij hebben soms een andere aanpak in verband met die veiligheidscultuur. Vlaanderen ziet dat soms anders dan onze Franstalige burens. Ik denk dat u daar als Vlaams minister kunt op wijzen. U kunt het daar ook over hebben met Brussels minister-president Rudi Vervoort. Het is inderdaad zo dat hij nu een bepaalde coördinerende bevoegdheid heeft, maar ik heb nog altijd niet de indruk dat die coördinatie op punt staat.

Ik weet dat er net voor de kerstvakantie een overleg is geweest tussen de federale minister van Binnenlandse Zaken en de federale minister van Justitie, samen met de Brusselse burgemeesters. Grote afwezigheid was inderdaad diegene die een coördinerende taak heeft, namelijk de Brusselse minister-president. Daar zijn nochtans wel bepaalde afspraken gemaakt tussen de politiezones. Ik ga dat debat nu zeker niet hernemen, maar tussen die politiezones moet er toch een meer coördinerende rol worden gespeeld.

Ik kom tot de conclusie. Ik denk dat u als Vlaams minister met een belangrijke verantwoordelijkheid in Brussel kunt wijzen op het belang van een goed veiligheidsbeleid in Brussel, en op een wijzigende veiligheidscultuur die absoluut noodzakelijk is voor onze stad.

De voorzitter: De heer Bajart heeft het woord.

Lionel Bajart (Open Vld): Ik wil collega Vanlouwe danken voor die vraag, en ook natuurlijk de minister voor zijn antwoord. Het is goed dat we dat gesprek ook hier hebben.

Ik denk wel dat we heel voorzichtig moeten zijn en blijven bij het trekken van conclusies uit de cijfers van Ipsos die collega Vanlouwe aanhaalt, los van het moment van de bevraging zelf, natuurlijk. Het gaat in die bevraging echt om het subjectieve gevoel van veiligheid, en niet om de veiligheid in de hoofdstad. Daarmee wil ik aanbrengen dat er wat nuances moeten zijn. Dat zie je ook als je ziet in hoeverre de cijfers voor Vlamingen, Brusselaars en Walen uit elkaar liggen specifiek als het erover gaat hoe veilig of onveilig zij Brussel vinden. De collega heeft daarnaar verwezen, maar ook de minister.

Als je kijkt naar de criminaliteitsstatistieken van de federale politie, kun je je volgens mij een beter beeld vormen van de veiligheid. Die statistieken laten volgens mij ook een beter beeld, een genuanceerder beeld zien. Op sommige vlakken is er duidelijk vooruitgang en op andere vlakken – het moet worden gezegd – is er zelfs een achteruitgang.

Het veiligheidsgevoel wordt niet enkel bepaald door de criminaliteit of de veiligheid, maar ook door andere factoren. Een buurt of een stad met veel overlast – ik kom uit zo'n gemeente –, met graffiti, met sluikstorten, wordt vaak als onveilig ervaren. Het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO) haalde in een studie in 2010 zelf aan dat de levenskwaliteit invloed heeft op het onveiligheidsgevoel. In tegenstelling tot bij het veiligheidsbeleid in Brussel hebben we daar als Vlaamse Gemeenschap wél een rol te spelen. Dat is belangrijk. Ik denk trouwens dat collega Vanlouwe het met me eens is en zal zijn dat wij dat ook doen. Als het gaat over de leefbaarheid van de stad, gaat het namelijk ook en vooral over gezondheid, opleiding, onderwijs en noem maar op. Het gevoel van onveiligheid of veiligheid in een stad is dus natuurlijk een erg complex gegeven, waarmee we steeds genuanceerd aan de slag moeten blijven gaan. Uiteraard is het veiligheidsbeleid wat dat betreft een grote, om niet te zeggen de grootste factor, maar dit parlement en minister Gatz zijn daar niet bevoegd voor. Dat is gezegd in het begin. Ik zou er dus ook voor pleiten om in dat kader vooral te bekijken welke bevoegdheden we wél hebben die ook een bijdrage kunnen leveren aan het veiligheidsgevoel, zoals het onderwijs-, welzijns-, cultuur- en jeugdbeleid.

Om af te sluiten, wil ik er ook op wijzen dat het onveiligheidsgevoel van Vlamingen beduidend groter is dan het onveiligheidsgevoel van de Brusselaar zelf. Als je die vergelijking maakt, dan blijkt dat mensen die hier dag in dag uit leven, zich veiliger voelen dan zij die dat niet doen. Dat is ook normaal. Dat is verstaanbaar. Dan moet je misschien ook durven te kijken naar de beeldvorming over onze hoofdstad. Het is bijvoorbeeld ook goed mogelijk dat Brusselaars minder sterk worden beïnvloed door de vaak erg negatieve berichtgeving die er nu eenmaal is over onze hoofdstad, dan zij die Brussel minder kennen of hier alvast niet wonen, werken, leven. Ook die beeldvorming speelt volgens mij dus een belangrijk rol. We moeten dat au sérieux blijven nemen.

Ik herhaal dus nog eens dat je heel goed moet oppassen met de vraag welke conclusie je hieruit wilt trekken. Ik denk dat er terecht heel wat kritiek is op het veiligheidsbeleid in Brussel, trouwens, maar het lijkt me op zijn minst onvolledig om dat op basis van deze peilingen grondig te doen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Ik wil toch nog eens even ingaan op het kernwoord 'veiligheidscultuur', dat ik als dusdanig niet meer heb herhaald. De boodschap aan de Brusselse burgemeesters was dat ze het goede evenwicht moeten vinden tussen enerzijds een duidelijk en kordaat optreden, en van mij mag u dat gerust ook een hard optreden noemen, die woorden moeten we niet schuwen, en anderzijds de gelijke behandeling door politiek en politie van elke Brusselse burger.

Dan heeft dat te maken met een veiligheidscultuur. We hebben die niet, we hebben die lang nog niet in Brussel.

Ik wil de burgemeester van Mechelen niet heilig verklaren, maar hij heeft dat evenwicht wel gevonden, en let op, dat evenwicht kan hem ook ontglippen. Dat is iets waar je constant aan moet werken. Hij is destijds ook begonnen met een aantal acties die niet zo aangenaam waren, die duidelijk een harder optreden van de politie in zijn stad aangaven.

Dat kan echter alleen werken als de burgers beseffen dat iedereen gelijk wordt behandeld. Als dat niet zo is, dan zal de repressieve aanpak alleen maar de zaken verergeren. Ik begrijp niet dat sommige mensen dat niet begrijpen, want wat ik zeg, is helemaal niet zo origineel. Dat is wel moeilijker op het terrein te volbrengen.

Ik geef ook toe dat bepaalde politieagenten in het heetst van de strijd zich niet altijd de vraag zullen en moeten stellen in welke veiligheidscultuur men nu zit. Soms moet men handelen: dat spreekt voor zich. Het beleid, en ook het korps, moet echter wel die veiligheidscultuur kunnen weerspiegelen, en daar is nog veel werk aan.

Dat zal ook het onderwerp zijn van het gesprek tussen mij en de minister-president van Brussel. Laat het volgende immers duidelijk zijn. Als, nadat er een aantal andere feiten zijn gebeurd tussen kerst en Nieuwjaar, vooral in die nieuwjaarsnacht, ik dan een politicus, die ik nochtans acht en die ik al bijna heel mijn politieke loopbaan ken, namelijk de burgemeester van Sint-Gillis en de voorzitter van het Brussels Parlement, in de voetsporen van een vroegere burgemeester hoor treden, die een incident met kalasnikovs als een fait divers afdeed, waarbij hij erop wijst dat die molotovcocktail in een papieren zak zat, dat het waarschijnlijk niet goed was voorbereid, dat dat dingen zijn die gebeuren, dan is dat absoluut onaanvaardbaar.

Dat men na wat er allemaal is gebeurd in december in onze stad, dit soort speech als politieke verantwoordelijke nog altijd denkt te kunnen verkopen of ermee weg te komen, dat is onaanvaardbaar. Dat wil ik duidelijk stellen. De heer Bajart heeft anderzijds wel duidelijk aangegeven dat ik met de beperkte hefbomen die ik heb, veeleer de overtuiging dan wel de macht, aan mijn gesprekspartners duidelijk zal maken dat we absoluut aan de veiligheidscultuur moeten werken en dat dat een werk van lange adem zal zijn.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

Karl Vanlouwe (N-VA): Minister, ik ben echt tevreden dat u erkent dat dit problematisch is. Charles Piqué, jarenlang minister-president en nu voorzitter van het Brusselse Parlement en burgemeester van een belangrijke gemeente in Brussel, kijkt hier inderdaad opnieuw van weg en ontkent de problemen. Dat noemen wij laxisme, het is ontkenningpolitiek. Er is een bepaald probleem, men kan daarvan blijven weggijken en doen alsof er niets aan de hand is, of men kan die problemen erkennen. Pas als men ze erkent, kan men ze effectief aanpakken.

Minister, ik vind het heel positief dat u dat ook onaanvaardbaar hebt genoemd. Het moet gedaan zijn met die laxistische politiek, die al te lang in onze stad heeft gewerkt. Het is die laxistische politiek die de oorzaak is van de negatieve beeldvorming en van dat onveiligheidsgevoel, en tegelijk van de onveiligheid die er ook bestaat. Jonge delinquenten weten dat dit wordt geminimaliseerd.

Het is altijd moeilijk om een vergelijking te maken, maar een stad als New York met acht keer zoveel inwoners als Brussel, heeft op een bepaald ogenblik, zo'n 15 jaar geleden, de onveiligheid aangepakt. Central Park was gekend voor drugs

dealen, carjacking, overvallen en ondertussen blijkt dat een en ander door een efficiënt optreden is gekenterd. Op het vlak van veiligheid was dit de toepassing van de broken windows theory. Dat wil zeggen dat zelfs het kleinste vergrijp daar werd aangepakt. Dat heeft wel resultaten. Maar dan moeten we die veiligheidscultuur hier kunnen introduceren en dan moet er effectief een einde worden gemaakt aan die ontkennings- en weggijkpolitiek.

Collega Bajart, u zegt dat veiligheid ook te maken heeft met onderwijs, welzijn en gezondheid in deze stad. Maar tegelijk heeft het ook te maken met leefbaarheid en netheid. In bepaalde buurten van Brussel stel ik fundamentele problemen vast inzake vuilnis en sluikstorten. Je moet eens door de Gentsesteenweg in Molenbeek rijden. Het doet me er soms denken aan situaties in Napels waar de ophaaldienst een maand staakte. Hier is het niet alleen na een staking, maar het gebeurt dat die straat en de straten en de wijken errond niet echt een aangename blik geven van hoe een hoofdstad zou moeten zijn.

Minister, ik hoop echt dat u in uw overleg met de minister-president wilt en kunt wijzen op die veiligheidscultuur, op de coördinatie bij de politie, op de veiligheidspolitiek die in de stad moet worden gevoerd. Te gepasten tijde zal ik vragen stellen over hoe dat overleg is geweest. De negatieve perceptie moet worden gekeerd en dat is een verantwoordelijkheid van lokale politici, van burgemeesters – er zijn er nog altijd veel te veel – van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Het is een verantwoordelijkheid van iedereen die in Brussel aan beleid doet. Enkel dan zal onze stad er beter van worden. Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.